

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 14. júla 2022 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností – Rodičovské práva a povinnosti – Nariadenie (ES) č. 2201/2003 – Článok 8 ods. 1 a článok 61 písm. a) – Všeobecná právomoc – Zásada zachovania právomoci – Presun obvyklého pobytu dieťaťa z členského štátu Európskej únie do tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996, v priebehu konania“

Vo veci C-572/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Högsta domstolen (Najvyšší súd, Švédsko) zo 14. septembra 2021 a doručený Súdnemu dvoru 16. septembra 2021, ktorý súvisí s konaním:

CC

proti

VO,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory C. Lycourgos, sudcovia S. Rodin, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi (spravodajkyňa) a O. Spineanu-Matei,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, U. Bartl a M. Hellmann, splnomocnení zástupcovia,
- francúzska vláda, v zastúpení: A. Daniel a A.-L. Desjonquères, splnomocnené zástupkyne,
- Európska komisia, v zastúpení: P. Carlin a W. Wils, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: švédčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 1 a článku 61 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi CC a VO v súvislosti s návrhom, ktorý podal VO s cieľom dosiahnuť zverenie M, ich syna, so svojej starostlivosti vo Švédsku.

Právny rámec

Medzinárodné právo

- 3 Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa, uzavretý 19. októbra 1996 v Haagu (ďalej len „Haagsky dohovor z roku 1996“), ratifikovali alebo k nemu pristúpili všetky členské štáty Únie. Ruská federácia v roku 2012 tiež pristúpila k tomuto dohovoru a je v nej platný od 1. júna 2013.
- 4 Štvrté odôvodnenie Haagskeho dohovoru z roku 1996 znie:
„potvrdzujúc, že najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom“.
- 5 Článok 5 nachádzajúci sa v kapitole II tohto dohovoru, nazvanej „Právomoc“, stanovuje:
„1. Právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt.
2. Ak dôjde k zmene obvyklého pobytu dieťaťa na územie iného zmluvného štátu, nadobudnú s výnimkou ustanovenia článku 7 právomoc orgány štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa.“
- 6 Článok 52 ods. 2 až 4 Haagskeho dohovoru z roku 1996 stanovuje:
„2. Dohovor nebráni jednému alebo viacerým zmluvným štátom uzavrieť dohody, ktoré obsahujú ustanovenia týkajúce sa otázok upravených týmto dohovorom a vzťahujúce sa na deti s obvyklým pobytom na území zmluvného štátu takých dohôd.
3. Dohody, ktoré uzavrie jeden alebo viacero zmluvných štátov v otázkach upravených týmto dohovorom, nemajú vplyv na používanie ustanovení dohovoru vo vzťahu medzi týmito štátmi a ostatnými zmluvnými štátmi dohovoru.
4. Predchádzajúce odseky sa použijú aj na vzorové zákony založené na existencii osobitných väzieb regionálneho alebo iného charakteru medzi zúčastnenými štátmi.“

Právo Únie

7 Odôvodnenia 12 a 33 nariadenia č. 2201/2003 znejú:

„(12) Kritériá právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností, upravené týmto nariadením, sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa, najmä kritériu blízkosti. To znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa, s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa alebo v dôsledku dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností.

...

(33) Toto nariadenie uznáva základné práva a dodržiava zásady Charty základných práv Európskej únie. Predovšetkým sa snaží zabezpečiť rešpektovanie základných práv dieťaťa, ako je ustanovené v článku 24 Charty základných práv Európskej únie[.]“

8 Článok 1 ods. 1 a 2 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na:

- a) rozvod, rozluku alebo anulovania manželstva;
- b) nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

2. Záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä:

- a) opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom;

...“

9 Článok 8 uvedeného nariadenia, nazvaný „Všeobecná právomoc“, stanovuje:

„1. Súdny členský štát má právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

2. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.“

10 Článok 60 nariadenia č. 2201/2003, nazvaný „Vzťahy k niektorým mnohostranným dohovorm“, stanovuje, že vo vzťahoch medzi členskými štátmi má toto nariadenie prednosť pred niekoľkými medzinárodnými dohovormi, ktoré sú taxatívne vymenované v tomto ustanovení, v rozsahu, v akom sa tieto dohovory týkajú otázok upravených týmto nariadením.

11 Článok 61 uvedeného nariadenia, nazvaný „Vzťah k [Haagskemu dohovoru z roku 1996]“, stanovuje:

„Pokiaľ ide o vzťah k [Haagskemu dohovoru z roku 1996], toto nariadenie sa uplatňuje:

- a) keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území členského štátu;

b) vo veci uznania a výkonu rozsudku vydaného [príslušným – *neoficiálny preklad*] súdom členského štátu na území iného členského štátu, aj keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 12 CC porodila M v roku 2011 vo Švédsku. Jej dieťa jej bolo od narodenia zverené do výlučnej starostlivosti. Do októbra 2019 mal M stále pobyt vo Švédsku.
- 13 Od októbra 2019 začal M navštevovať internátnu školu na území Ruskej federácie.
- 14 V decembri 2019 podal VO, otec M, na príslušný Tingsrätt (okresný súd, Švédsko) návrh, aby mu bol M zverený do výlučnej starostlivosti, ako aj návrh na určenie obvyklého pobytu M v bydlisku VO vo Švédsku. CC podala námietku nedostatku územnej právomoci tohto súdu z dôvodu, že M má od októbra 2019 svoj obvyklý pobyt v Rusku.
- 15 Uvedený súd zamietol námietku nedostatku právomoci, ktorú vzniesla CC, z dôvodu, že M v čase podania návrhu nepresunul svoj obvyklý pobyt do Ruska. Predbežne zveril M do výlučnej starostlivosti VO.
- 16 Hovrätten över Skåne och Blekinge (Odvolací súd pre Skåne a Blekinge, Švédsko) potvrdil rozhodnutie Tingsrätt (okresný súd), podľa ktorého majú švédske súdy právomoc podľa článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003. Zrušil však rozhodnutie tohto súdu o predbežnom zverení M do výlučnej starostlivosti VO.
- 17 CC podala na vnútroštátny súd, Högsta domstolen (Najvyšší súd, Švédsko) návrh, aby tento súd povolil podanie dovolania proti rozhodnutiu Hovrätten över Skåne och Blekinge (Odvolací pre Skåne a Blekinge) a podal na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu článku 61 nariadenia č. 2201/2003. CC pred vnútroštátnym súdom spresňuje, že okrem toho podala návrh týkajúci sa zverenia do M starostlivosti na ruský súd, ktorý rozhodnutím z 20. novembra 2020 uznal svoju právomoc v súvislosti s každou otázkou týkajúcou sa rodičovských práv a povinností vo vzťahu k M.
- 18 Podľa vnútroštátneho súdu vznikajú otázky týkajúce sa jednak toho, či sa zásada zachovania právomoci (*perpetuatio fori*) tak, ako vyplýva z článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003, uplatňuje v prípade zmeny obvyklého pobytu dieťaťa do tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996, a jednak, vzhľadom na pravidlo prednosti upravené článkom 61 písm. a) nariadenia č. 2201/2003, aký okamih sa má zohľadniť pri posúdení miesta obvyklého pobytu dieťaťa a toho, či sa dosah takéhoto článku obmedzuje na vzťahy medzi členskými štátmi, alebo či má širšiu pôsobnosť. Vnútroštátny súd dodáva, že niektoré súdy iných členských štátov síce usúdili, že v podobných situáciách sa článok 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 neuplatňuje, špecializovaná doktrína však v tejto otázke nie je jednotná.

- 19 Za týchto okolností Högsta domstolen (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Zachováva si súd členského štátu svoju právomoc podľa článku 8 ods. 1 [nariadenia č. 2201/2003], ak dieťa, ktorého sa konanie týka, presunie v priebehu konania svoj obvyklý pobyt z členského štátu do tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996 (pozri článok 61 uvedeného nariadenia)?“

Konanie na Súdnom dvore

- 20 Vnútroštátny súd navrhol, aby sa na túto vec vzťahovali ustanovenia o skrátrenom konaní podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdného dvora. Na podporu svojho návrhu tento súd spresňuje, že konanie vo veci samej sa týka otázky právomoci, ktorú je nevyhnutné vyriešiť bez zbytočného odkladu.
- 21 Článok 105 ods. 1 rokovacieho poriadku stanovuje, že na návrh vnútroštátneho súdu alebo výnimočne i bez návrhu môže predseda Súdného dvora, ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu, po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že prejudiciálne konanie prebehne v skrátrenom konaní.
- 22 Dňa 7. októbra 2021 predseda Súdného dvora na návrh sudkyne spravodajkyne a po vypočutí generálneho advokáta rozhodol, že nie je opodstatnené tomuto návrhu vyhovieť, a to najmä vzhľadom na okolnosť, že vnútroštátny súd neposkytol žiadnu konkrétnu informáciu týkajúcu sa okolností prejednávanej veci, ktorá by mohla preukázať, že povaha veci si vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu. Ako totiž vyplýva z judikatúry Súdného dvora, okolnosť, že vnútroštátny súd je povinný vynaložiť všetko úsilie na zabezpečenie rýchleho prejednanie veci samej, sama osebe nepostačuje na odôvodnenie použitia skráteneho konania podľa článku 105 ods. 1 rokovacieho poriadku (rozsudok zo 6. októbra 2021, TOTO a Vianini Lavori, C-581/20, EU:C:2021:808, bod 29, ako aj citovaná judikatúra).
- 23 Predseda Súdného dvora však rozhodol, že je potrebné prejednať túto vec prednostne podľa článku 53 ods. 3 rokovacieho poriadku.

O prejudiciálnej otázke

Úvodné pripomienky

- 24 Na úvod treba na jednej strane poznamenať, že položená otázka sa zakladá na konštatovaní, že M, starostlivosť o ktorého je predmetom konania pred švédskymi súdmi, skutočne v priebehu konania presunul svoj obvyklý pobyt na územie tretieho štátu, a to Ruskej federácie, ktorá je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996. Keďže v súlade s judikatúrou Súdného dvora sa obvyklý pobyt dieťaťa, ktorý zodpovedá miestu, kde má v skutočnosti stredobod svojho života (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júna 2018, HR, C-512/17, EU:C:2018:513, bod 42), musí určiť na základe celkovej analýzy osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júna 2018, HR, C-512/17, EU:C:2018:513, body 42 a 54), neprináleží Súdnemu dvoru, ale vnútroštátnym súdom, aby sa ubezpečili o existencii presunu uvedeného obvyklého pobytu mimo územia dotknutého členského štátu. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa na území určitého štátu musia

byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých možno vyvodiť, že táto prítomnosť vôbec nemá dočasnú alebo príležitostnú povahu a že odzrkadľuje isté začlenenie dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júna 2018, HR, C-512/17, EU:C:2018:513, bod 41 a citovanú judikatúru).

- 25 Na druhej strane zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by bol M, ktorý bol od svojho narodenia zverený do výlučnej starostlivosti CC, nezákonne premiestnený na územie Ruskej federácie.

O veci samej

- 26 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 v spojení s článkom 61 písm. a) tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, na ktorom sa začalo konanie vo veci rodičovských práv a povinností, si zachováva právomoc rozhodnúť o tomto spore podľa tohto článku 8 ods. 1, ak bol obvyklý pobyt dotknutého dieťaťa v priebehu konania zákonným spôsobom presunutý na územie tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996.
- 27 Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 patrí právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností súdom členského štátu, v ktorom má dieťa svoj obvyklý pobyt v čase začatia konania. Z dôvodu geografickej blízkosti sa totiž tieto súdy vo všeobecnosti považujú za najlepšie spôsobilé na posúdenie opatrení, ktoré treba prijať v záujme dieťaťa (rozsudok z 23. decembra 2009, Detiček, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, bod 36).
- 28 Článok 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 tým, že odkazuje na čas začatia konania na súde členského štátu, vyjadruje zásadu zachovania právomoci, podľa ktorej tento súd nestráca svoju právomoc ani vtedy, ak v priebehu konania dôjde k zmene miesta obvyklého pobytu dotknutého dieťaťa.
- 29 Okrem toho, ako Súdny dvor rozhodol v rozsudku zo 17. októbra 2018, UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835, body 33 až 41), zo znenia ani zo systematiky článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 nevyplýva, že by sa na pôsobnosť tohto ustanovenia malo hľadieť tak, že sa uplatňuje len na spory týkajúce sa vzťahov medzi súdmi členských štátov. Naopak, pravidlo všeobecnej právomoci stanovené v článku 8 ods. 1 tohto nariadenia sa môže uplatniť na spory týkajúce sa vzťahov medzi súdmi členského štátu a súdmi tretieho štátu.
- 30 Z toho vyplýva, že pokiaľ má dotknuté dieťa v čase začatia konania na súde členského štátu obvyklý pobyt na území uvedeného členského štátu, tento súd má v zásade právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností, a to aj vtedy, ak sa spor týka vzťahov s tretím štátom.
- 31 Treba však overiť, ako to navrhuje vnútroštátny súd, či sa má pravidlo stanovené v článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 uplatniť vtedy, ak tretí štát, na ktorého území sa v priebehu konania uskutoční zákonný presun obvyklého pobytu dieťaťa vzhľadom na kritériá uvedené v bode 24 tohto rozsudku, je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996.
- 32 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 61 písm. a) nariadenia č. 2201/2003 stanovuje, že vo vzťahu s Haagskym dohovorom z roku 1996 sa nariadenie č. 2201/2003 uplatňuje, „keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území členského štátu“.

- 33 Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že upravuje vzťahy medzi členskými štátmi, ktoré všetky ratifikovali Haagsky dohovor z roku 1996 alebo k nemu pristúpili, a tretími štátmi, ktoré sú tiež zmluvnými stranami tohto dohovoru, v tom zmysle, že pravidlo všeobecnej právomoci upravené v článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 sa prestane uplatňovať, ak bol obvyklý pobyt dieťaťa v priebehu konania presunutý z územia členského štátu na územie tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru.
- 34 Kontext článku 61 písm. a) nariadenia č. 2201/2003 podporuje tento výklad. Na jednej strane treba uviesť, že toto ustanovenie na rozdiel od článku 60 tohto nariadenia neuvádza, že jeho pôsobnosť sa obmedzuje na vzťahy medzi členskými štátmi.
- 35 Na druhej strane treba poukázať na to, že hoci článok 8 ods. 1 uvedeného nariadenia v podstate spresňuje, že právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností prináleží súdu členského štátu, v ktorom má dotknuté dieťa obvyklý pobyt „v čase začatia konania“, článok 61 písm. a) toho istého nariadenia neobsahuje rovnaké spresnenie.
- 36 Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo stanovil normotvorca Únie, pokiaľ ide o prvé ustanovenie, a ako to zdôraznili nemecká a francúzska vláda vo svojich písomných pripomienkach, znenie tohto článku 61 písm. a) umožňuje usúdiť, že obvyklým pobytom dieťaťa v zmysle tohto druhého ustanovenia je jeho pobyt v čase, keď príslušný súd rozhoduje, takže ak už v tomto čase dieťa nemá pobyt na území členského štátu, ale na území tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996, uplatnenie článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 treba vylúčiť v prospech uplatnenia ustanovení tohto dohovoru.
- 37 Tento výklad potvrdzuje aj znenie článku 61 písm. b) nariadenia č. 2201/2003, ktorý stanovuje, že toto nariadenie sa uplatňuje „vo veci uznania a výkonu rozsudku vydaného [príslušným – *neoficiálny preklad*] súdom členského štátu na území iného členského štátu, aj keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou [Haagskeho dohovoru z roku 1996]“.
- 38 Zo znenia písm. a) v spojení s písm. b) článku 61 uvedeného nariadenia teda vyplýva, že článok 8 ods. 1 tohto nariadenia sa prestane uplatňovať, ak bol obvyklý pobyt dieťaťa presunutý na územie tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996, predtým, ako príslušný súd členského štátu, na ktorom sa začalo konanie o spore vo veci rodičovských práv a povinností, rozhodol. Naopak, za predpokladu, že k zmene obvyklého pobytu dieťaťa dôjde po tom, ako tento súd rozhodol, podľa článku 61 písm. b) tohto nariadenia táto zmena nebráni tomu, aby sa ustanovenia uvedeného nariadenia uplatňovali na uznanie a výkon takéhoto rozhodnutia na území iného členského štátu.
- 39 Obmedzenie, ktoré článok 61 písm. a) nariadenia č. 2201/2003 zaviedol vo vzťahu k uplatneniu článku 8 ods. 1 tohto nariadenia od okamihu, keď už dieťa už nemá obvyklý pobyt na území členského štátu, ale na území tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996, je tiež v súlade s úmyslom normotvorcu Únie nezasahovať do ustanovení tohto dohovoru.
- 40 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že podľa článku 5 ods. 2 Haagskeho dohovoru z roku 1996 v prípade zmeny obvyklého pobytu dieťaťa na územie iného zmluvného štátu nadobudnú právomoc orgány štátu nového obvyklého pobytu.

- 41 Okrem toho článok 52 ods. 3 Haagskeho dohovoru z roku 1996 výslovne bráni tomu, aby v súvislosti s otázkami upravenými týmto dohovorom mala iná dohoda uzatvorená medzi viacerými zmluvnými štátmi vplyv na uplatňovanie ustanovení Haagskeho dohovoru z roku 1996 vo vzťahoch týchto štátov s inými zmluvnými štátmi. Ako potvrdzujú body 170 až 173 dôvodovej správy k tomuto dohovoru, ktorú vypracoval P. Lagarde, článok 52 ods. 3 tohto dohovoru vyplýva práve z kompromisu medzi postavením členských štátov Únie, ktoré sú všetky aj zmluvnými stranami uvedeného dohovoru a ktoré chceli mať možnosť uzavrieť osobitné dohody v tejto oblasti, ako napríklad tzv. dohovor „Brusel II“, na ktorý nadviazalo nariadenie č. 2201/2003, a postavením ostatných štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru z roku 1996, ktoré sa obávali, že takéto samostatné dohody by mohli štáty, ktoré ich uzavrujú, využiť na odôvodnenie toho, že sa zbavia svojich záväzkov voči ostatným štátom, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru, čím by ho oslabili.
- 42 Ako správne poukázali francúzska vláda a Komisia vo svojich písomných pripomienkach, ak by si súd členského štátu mal zachovať svoju právomoc na základe pravidla zachovania právomoci upraveného v článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 napriek tomu, že v priebehu konania došlo k zákonnému presunu obvyklého pobytu dieťaťa na územie tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996, takáto voľba právomoci by bola v rozpore s článkom 5 ods. 2 tohto dohovoru, ako aj s jeho článkom 52 ods. 3. Ak by sa pripustil takýto výklad článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003, ktorý by tak nezohľadňoval dosah článku 61 písm. a) tohto nariadenia, nútilo by to členské štáty konať v rozpore s ich medzinárodnými záväzkami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. marca 2021, MCP, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, bod 56).
- 43 Napokon treba spresniť, že vylúčenie uplatnenia článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 v prospech uplatnenia ustanovení Haagskeho dohovoru z roku 1996 samo osebe nevedie k ohrozeniu najlepšieho záujmu dieťaťa, keďže súdy zmluvných štátov tohto dohovoru musia zabezpečiť, aby bol tento záujem v zmysle štvrtého odôvodnenia uvedeného dohovoru prvoradým hľadiskom.
- 44 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa má článok 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003 v spojení s článkom 61 písm. a) tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, na ktorom sa začalo konanie vo veci rodičovských práv a povinností, si nezachováva právomoc rozhodnúť o tomto spore podľa tohto článku 8 ods. 1, ak bol obvyklý pobyt dotknutého dieťaťa v priebehu konania zákonným spôsobom presunutý na územie tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru z roku 1996.

O trovách

- 45 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 8 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, v spojení s článkom 61

písm. a) tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, na ktorom sa začalo konanie vo veci rodičovských práv a povinností, si nezachováva právomoc rozhodnúť o tomto spore podľa tohto článku 8 ods. 1, ak bol obvyklý pobyt dotknutého dieťaťa v priebehu konania zákonným spôsobom presunutý na územie tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa, uzavretého 19. októbra 1996 v Haagu.

Podpisy